

بررسی نتایج و عوارض آسپیراسیون سوزنی ظریف تحت هدایت آندوسونوگرافی در بیماران با توده‌های پانکراس و ضایعات زیرمخاطی دستگاه گوارش

دکتر سید امیر میرباقری^۱، دکتر سیاوش منصوری^۲، دکتر مهدی ابوذری^۳، دکتر حمید جزایری^۴، دکتر کامبیز رادمهر^۴،
دکتر مهشید هرمزدی^۵، دکتر ناصر رخشانی^۵
^۱ دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۲ پژوهشگر، بخش داخلی، بیمارستان شرکت نفت
^۳ پژوهشگر، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۴ پژوهشگر، بخش آسیب‌شناسی، بیمارستان شرکت نفت
^۵ پژوهشگر، بخش آسیب‌شناسی، بیمارستان مهر

چکیده

زمینه و هدف

ضرورت کاربرد آندوسونوگرافی خطی و کاربردهای متعدد تشخیصی درمانی آن در بیماریهای مختلف دستگاه گوارش روز به روز در حال گسترش است. هدف از این مطالعه بررسی نقش آسپیراسیون سوزنی ظریف توسط آندوسونوگرافی خطی* (EUS-FNA) جهت بررسی توده‌های پانکراس و توده‌های زیرمخاطی دستگاه گوارش فوقانی بوده است.

روش بررسی

در این مطالعه توصیفی آینده‌نگر تمامی بیماران با ضایعات پانکراس یا ضایعات زیرمخاطی دستگاه گوارش ارجاع شده به مرکز آندوسکوپی بیمارستان شرکت نفت تهران جهت انجام آندوسونوگرافی خطی به مدت یک سال (تیرماه ۸۳ تا تیرماه ۸۴) تحت بررسی قرار گرفته‌اند و نتایج و عوارض حاصل از این روش معرفی شده است.

یافته‌ها

از مجموع ۴۰ بیمار ارجاع شده برای انجام آندوسونوگرافی خطی (linear EUS) بیشترین دلیل یعنی ۳۲ نفر (۸۰٪) مربوط به ضایعات پانکراس بودند، از این تعداد ۲۶ نفر (۸۱٪) جهت بیوپسی از تومور پانکراس ارجاع شده بودند که اکثر این تومورها (۷۳٪) در سر پانکراس بود. در تمام این ۲۶ نفر بیوپسی با موفقیت و بدون هیچ عارضه‌ای انجام شد و در ۱۶ بیمار (۶۱/۵٪) در همان جلسه پاسخ سیتوپاتولوژی تأییدکننده بدخیمی پانکراس بود. از ۱۰ بیمار باقیمانده ۵ مورد بدخیمی توسط آسیب‌شناسان مرکز دیگری تأیید شد و در ۵ مورد دیگر نمونه‌ها برای تشخیص قطعی کافی نبود. حساسیت و ویژگی این روش در مورد توده‌های پانکراس به ترتیب ۸۴٪ و ۱۰۰٪ بود. ۸ بیمار (۲۰٪) نیز به علت ضایعه زیرمخاطی دستگاه گوارش فوقانی ارجاع شده بودند که در ۷ بیمار تشخیص تومور استرومای دستگاه گوارش (GIST) و در یک بیمار تشخیص تومور کارسینوئید داده شد. حساسیت و ویژگی FNA توسط آندوسونوگرافی جهت تشخیص تومور** GIST دستگاه گوارش ۱۰۰٪ بوده است. در هیچ‌کدام از موارد EUS-FNA عارضه‌ای رخ نداد.

نتیجه‌گیری

در مجموع می‌توان گفت که EUS-FNA روشی سالم است و اعتبار (accuracy) قابل قبولی در تشخیص و بررسی توده‌های پانکراس و توده‌های زیرمخاطی دستگاه گوارش دارد. هر چند آمار به دست آمده در این مطالعه با آمار موجود از سایر کشورها همخوانی دارد، هنوز انجام این کار نیاز به کسب تجربه بیشتر توسط متخصصین گوارش و آسیب‌شناس و حمایت بیشتر از طرف انجمنهای مختلف (از جمله گوارش و جراحی) دارد.

کلید واژه: آندوسونوگرافی خطی، آسپیراسیون سوزنی ظریف، ضایعات پانکراس، ضایعات زیرمخاطی دستگاه گوارش

گوارش / دوره ۱۰، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۴، ۱۹۴-۱۹۸

زمینه و هدف

با وجود اینکه آندوسونوگرافی چرخشی (radial) به عنوان راه تشخیص استاندارد در بیماریهای سیستم پانکراتوبیلیاری و نیز برای

نویسنده مسئول: تهران، خیابان سعدی شمالی، بیمارستان امیراعلم

تلفن: ۶۶۷۰۳۸۱۹ شماره: ۸۸۷۷۱۴۳۳

E-mail: mirbagherimd@yahoo.com

درجه‌بندی تومورهای مختلف دستگاه گوارش به‌طور گسترده‌ای مورد قبول قرار گرفته است (۱)، ولی با گذشت زمان و کسب تجربه، محدودیت‌های تشخیصی آندوسونوگرافی و نیز عدم توانایی در اثبات نسجی یافته‌های تشخیص داده شده باعث شد که دانشمندان به فکر

* Endoscopic Ultrasound Guided-Fine Needle Aspiration

** Gastrointestinal Stromal Tumor